

[Tredje næstformand.]

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om uddannelse af maskinister og maskinmestre.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om valgmenigheder.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af postloven.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om fremgangsmåden ved ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner.

7) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om tandlægevæsenet m. v. [af Valbak m. fl.].

8) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om statsrepræsentation i pengeinstitutternes ledende organer [af Poul Dam m. fl.]

og
forslag til lov om offentlig styring af kapitalmarkedet [af Poul Dam m. fl.].

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste tredje næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 11.11.

89. møde.

Tirsdag den 2. maj kl. 13.30.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om Danmarks biblioteksskole og forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov for Grønland om afgift af motorkøretøjer har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser for Færøerne om pristalsregulerede sociale ydelser og forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension. (Om førtidig folkepension og støtte til omsorgsarbejde m. v.) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks biblioteksskole.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 214) findes i tidenden sp. 4301, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1081).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 215) findes i tidenden sp. 4301, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1081).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes tekst, henholdsvis paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ellen Strange Petersen: Der er i udvalget enighed om at indstille lovforslaget om biblioteksskolen uændret til vedtagelse. Vi er med andre ord enige om, at der først skal ske lovrevision i næste folketingsår.

Det eneste nye, der er i sagen, efter at udvalget har holdt 4 møder og herunder haft samråd med ministeren for kulturelle anliggender, er tre linjer i den betænkning, som udvalget har afgivet, hvori der står, at ministeren har oplyst, at man for tiden undersøger de økonomiske muligheder for oprettelse af en filial af Danmarks biblioteksskole i Ålborg.

Det er en meget forsigtig formulering, og det mener vi i det konservative folkeparti også, at det skal være. Vi mener, at en igangsættelse af en filial må afhænge af en samlet bedømmelse af landets økonomiske muligheder. Der går rygter om, at regeringen har planer om en lang række spareforanstaltninger. Jeg skal ikke i dag tage stilling til disse, men vi mener, at regeringen bør tage med i overvejelserne, om det er absolut påkrævet at starte noget nyt på dette område i indeværende år, eller om det ikke var muligt at udsætte denne etablering til næste år, når lovrevisionen skal finde sted og folketinget derved får bedre muligheder til at vurdere indholdet af biblioteksundervisningen.

Det er ikke nok, at man har lokalerne i Ålborg, der er meget andet, der må med i overvejelserne. Vi er i mit parti sympatisk stemt over for tanken om at flytte en afdeling af biblioteksskolen til Ålborg. Det kan af flere grunde være ønskeligt. Personlig

mener jeg, det er et spørgsmål, om det rent undervisningsmæssigt er det rigtige sted. Så længe der er tale om en egentlig filial af biblioteksskolen i København, er der vel ikke større problemer, men der tales i disse år så meget om integrering af forskellige uddannelser, og skal dette kunne realiseres, må man ved planlægningen også have i tankerne, at beslægtede uddannelser må samles. Jeg ved ikke, om ministeren for kulturelle anliggender har drøftet specielt Ålborgforholdene med sin kollega undervisningsministeren, men ellers vil jeg bede om, at det sker, inden man foretager sig noget. Som sagt, vi ønsker, at der bliver foretaget en virkelig samlet vurdering af forholdene, inden der etableres noget nyt.

Selve lovforslaget kan jeg anbefale til vedtagelse, og det samme gælder lovforslaget om folkebiblioteker med den foreslåede ændrede formulering af ikrafttrædelsesdatoen.

Der er imidlertid sket det, at vi for 5 minutter siden fik nogle papirer i hånden vedrørende dette sidste lovforslag, og jeg vil derfor spørge, om der ikke er mulighed for, at vi kan få en udvalgsbehandling her efter anden behandling inden tredje behandling.

Merete Bjørn Hanssen: Det er de samme tre linjer i udvalgets betænkning, som fru Ellen Strange Petersen netop nævnte, der kalder mig frem, idet jeg gerne vil knytte et par kommentarer til de undersøgelser, som ministeren nu er i gang med vedrørende filialen af Danmarks biblioteksskole i Ålborg.

Den kortvarige udvalgsbehandling, der har været mulighed for i dette spørgsmål, og som jeg da gerne vil sige hr. Lysholt Hansen tak for, at vi fik lejlighed til, rejser for mig det problem, om det nu er rigtigt af kulturministeren at søge denne sag gennemført, før revisionen af de to bibliotekslove, som vi drøfter her i dag, finder sted i næste folketingsår.

Jeg ved, at ministeren i dag ikke kan sige noget om sine muligheder for at skaffe penge til filialen i Ålborg. Men jeg har en voksende fornemmelse af, at selv om det

[Merete Bjørn Haussen.]

skulle lykkes ham at få pengene hos budgetministeren, ville det være forkert at søge sagen fremmet gennem en finansudvalgsvedtagelse forud for tingets behandling i næste samling af de to bibliotekslove.

Lad mig straks understrege, at hvis uddannelseskapa- citeten skal udvides, er place- ringen i Ålborg af det nye uddannelsessted efter mit partis opfattelse rigtig; det er altså ikke dér, problemet ligger.

Det, der for mig er utilfredsstillende afklaret i denne sag, er: hvilken målsætning begiver vi os her ind i? Jeg går ud fra, at hvad enten der i Ålborg oprettes en filial af Danmarks biblioteksskole eller der bliver tale om en selvstændig Ålborg biblioteks- skole, er der tale om noget varigt, ikke om noget midlertidigt. Hvis man skal tro den særdeles redelige og fortræffelige betænk- ning nr. 614 vedrørende behovet for biblio- tekærer i tidsrummet 1970-1985, vil et så- dant skridt indebære for det første, at der etableres fri adgang til bibliotekaruddannel- sen, for det andet, at der i perioden frem til 1985 sker en vækst i bestanden af erhvervs- aktive bibliotekærer på 340 pct., for det tredje, at den gennemsnitlige årlige vækst- rate i udbuddet af bibliotekærer bliver 10 pct. Man kan sammenholde dette sidste vækstratetal på 10 pct. med den bereg- nede vækstrate, hvis optagelseskapa- citeten forbliver uændret i hele perioden — altså de 200 pladser, vi har ude på Danmarks biblioteksskole i øjeblikket — som er på gennemsnitlig 6½ pct. årlig. Endelig kan man sammenligne denne vækst i udbud- det af bibliotekærer med perspektivplan- redøgørelsen, hvor det hedder på side 72, at den udvidede aktivitet på folkebiblio- teksområdet i tidsrummet frem til 1984-85 forudses at indebære en stigning i biblio- tekspersonalet på godt 5 pct. årlig. Jeg er klar over, at de videnskabelige bibliote- ker ikke er medregnet i dette tal, men selv om vi regner dem med, kommer vi alligevel ikke op på de 6½ pct.

Jeg finder derfor, at det er nok så store principielle problemer, der skjuler sig bag en beslutning om at udvide uddannelseskapa- citeten på dette område, og at det er proble- mer, som folketetinget naturligt burde drøfte ved de to forestående revisioner, herunder

ikke mindst behovet for en mellemtekniker- uddannelse på dette område.

I den allerede nævnte betænkning nr. 614 hedder det i de sammenfattende bemærk- ninger på side 28:

„På grund af mangel på langtidspan- lægning for folkebibliotekernes og forsk- ningsbibliotekernes udvikling; utilstræk- keligt specificerede normer for folkebiblio- tekernes virke; manglende afklaring af forskningsbibliotekernes struktur på læn- gere sigt og mangelfulde statistiske oplys- ninger vedrørende specielt forskningsbiblio- tekernes service er mulighederne for udarbejdelse af prognoser over behovet for bibliotekærer begrænsede. For folke- bibliotekernes vedkommende har det dog været muligt at kvantificere virkningerne af forskellige forudsætninger vedrørende serviceniveau inden for enkeltfunktioner samt på grundlag af hidtidige udviklings- tendenser at opridse mulige fremtidige udviklingstendenser. For forskningsbiblio- tekernes vedkommende er behovsprøgnosen baseret på skøn foretaget af forsk- ningsbibliotekernes fællesråds forretnings- udvalg. På denne baggrund må man op- fatte de opstillede behovsvurderinger som et udgangspunkt for et videre arbejde med behovsproblematikken, idet opgørel- ser af personalebehovet ved bibliotekerne må være en del af det langsigtede planlæg- ningsarbejde, der må forventes iværksat, eventuelt på grundlag af den igangvæ- rende perspektivplanlægning.“

Det forekommer mig derfor, at en beslut- ning om at udvide uddannelseskapa- citeten savner så godt som alle væsentlige princi- pielle og langsigtede forudsætninger. Dem skulle vi vel netop afklare i den kommende folketingsamling, og jeg vil derfor spørge ministeren, om han ikke på den her skitse- rede baggrund mener at burde stille spørgs- målet om en filial i Ålborg i bero til næste samling. Det ville give folketetinget mulighed for at tage stilling til de mange væsentlige problemer, der her er fremdraget: om fri adgang, om væksten i antallet af offentligt ansatte, om serviceniveauets højde — et spørgsmål, der jo griber direkte ind i den standende debat om de offentlige servicey- delers standard og normer — om byrdefor- delingsproblematikken, om mellemtekniker-

[Merete Bjørn Hanssen.]

uddannelsen, men også om en side af vor uddannelsespolitik, som det forekommer mig at der nu må tages mere aktivt stilling til end hidtil, nemlig kvindernes erhvervsaktivitet, som jeg derfor skal slutte med at gøre nogle bemærkninger om.

I den omtalte betænkning nr. 614 siges det, at der knytter sig en særlig stor usikkerhed til erhvervsfrekvensen blandt de uddannede bibliotekarer på grund af den relativt store tilgang af kvinder til uddannelsen. Ser man på såvel gennemførelsesprocenter som erhvervsaktivitetsprocenter, er tallene her betydeligt mere tilfredsstillende end dem, vi kender fra universitetsuddannelser. Alligevel forekommer det mig utroligt, at vi i tiden frem til 1985, hvor man opererer med en nedsættelse af arbejdstiden på 15 pct. for hele perioden, uden videre skal affinde os med ca. 20 pct. lavere erhvervsaktivitet hos de uddannede kvinder end hos mændene. Netop kulturministeren burde inden for sit uddannelsesområde lægge for med en mere bevidst indsats for at bringe den kvindelige arbejdskraftreserve frem. Det forekommer i hvert fald mig, at vi grundigt må overveje, om vi uden videre kan investere i fri uddannelsesadgang, når prognosen går ud på, at der herved i 1985 fremskaffes godt 5.000 erhvervsaktive bibliotekarer plus en kvindelig reserve på 1.310 bibliotekarer eller lige så mange, som den samlede bestand af besatte bibliotekarstillinger i 1970.

Det var disse bemærkninger, jeg gerne ville fremsætte. Jeg skal i øvrigt anbefale begge de to foreliggende lovforslag.

Lysholt Hansen: Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at sige ret meget, men da nu debatten rejses om bibliotekarmangelen og dens eventuelle afhjælpning, vil jeg gerne knytte et par bemærkninger til det foruden til den meddelelse, vi har fået i udvalget om, at ministeren arbejder med at undersøge de økonomiske muligheder for at oprette en filial i Ålborg.

Jeg vil gerne have lov til meget stærkt og indtrængende at bede ministeren om at arbejde med det, således at denne filial bliver en realitet fra 1. januar. Vi har fået at vide i udvalget, at udgifterne til driften af en sådan filial ville være på 600.000 kr., og an-

lægsudgiften inklusive inventar vil være 900.000 kr. det første år, altså alt i alt 1,5 mill. kr. De følgende år vil tegne sig for 2,3 mill. kr., 2,9 mill. kr. og 4 mill. kr. i årlige udgifter. Jeg mener ikke, man foregriber noget, heller ikke den behandling af bibliotekaruddannelsen, som vi skal have i den kommende samling, men jeg anser det for en tvingende nødvendighed, at man aldeles omgående kommer i gang med at løse det problem, vi har med bibliotekarmangelen. Hvis man ser på situationen, som den er i dag, så er det simpelt hen sådan med hensyn til antallet frem til 1985 af bibliotekarer til rådighed, at hvis vi nøjes med den skole, vi har nu med 200 nye elever om året, da vil vi være oppe på at have 2.445 bibliotekarer til rådighed mod nu 1.285, men vi ved, at behovet vil være 4.800 folkebibliotekarer i 1985; vi vil altså kun have omkring halvdelen af dette antal. Med 200 nye elever hvert år er den årlige tilgang til arbejdsmarkedet af bibliotekarer 170; det vil sige, at 100 nye elevstillinger skulle give ca. 85 nye bibliotekarer. Det vil derfor være masser af år, inden vi bare vinder ind på problemet.

Selv om man laver en filial, vil der ikke komme elever ud fra denne filial før om 4 år, og jeg anser det altså for tvingende nødvendigt på baggrund af den geografisk meget skæve fordeling, vi har af bibliotekarer, at vi kommer i gang. For mig er det det helt afgørende, og for socialdemokratiet er det det helt afgørende, at vi får rettet op på denne geografisk skæve fordeling, der i 1970 gav sig udslag i, at vi i Nordøstsjælland havde en dækning af bibliotekarer på 4,47 bibliotekarer pr. 10.000 indbyggere, mens vi i området Fyn-Jylland under ét kun havde 1,5 bibliotekar pr. 10.000 indbyggere. Jeg mener simpelt hen ikke, dette ting kan være sig sit ansvar bevidst undervisningsmæssigt, folkeoplysningsmæssigt, hvis man ikke går i gang med at få skabt denne udvidelse af kapaciteten og får den skabt i provinsen — og det betyder for mig at se ganske klart i Ålborg — således at de områder, der har den dårligste dækning, nogenlunde snart kan se frem til at få bare lidt af sit behov dækket ind.

Jeg vil altså indtrængende henstille til ministeren, at han — alt taget i betragtning, og ikke mindst det økonomiske taget i betragtning — gør, hvad han kan for at

[Lysholt Hansen.]

finde eventuelle besparelser eller få lov til at bruge noget af den reserve, der er, til det formål, så man kan komme i gang med dette her. Det går ikke for de unge i provinsen, det går specielt ikke for de unge i Nordjylland og Vestjylland, det går ikke for disse områders udvikling, hvis vi forsømmer den vigtigste, den fundamentale uddannelsesmæssige opgave, at bringe biblioteksvæsenet og biblioteksbetjeningen i orden. Det er fundamentet for al videregående undervisning, og det må klares.

Fru Ellen Strange Petersen nævnte, at der var kommet en skrivelse fra Dronninglund kommune om centralbibliotekstilskudet. Vi har altså først fået den nu, og jeg er da enig i, at vi kan se på den i et kort udvalgs møde, men jeg må på forhånd sige, at jeg er enig i ministerens bedømmelse, som vi også har fået uddelt, at når der er forhandling med Amtsrådsforeningen om dette tilskuds fastsættelse, så bør vi ikke herinde ændre det i fordyrende retning, så meget mere som det, man klager over, i virkeligheden er, at man ikke i sin tid, da man skulle lave centralbiblioteksarbejdet, gjorde sit arbejde godt nok. Når man i disse områder ikke nåede maksimum, var det nemlig, fordi man ikke lavede det arbejde, man egentlig burde have lavet som centralbibliotek.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslagene til vedtagelse.

K. Helveg Petersen: Fru Merete Bjørn Hanssen var inde på en række betragtninger om de videregående uddannelser, og jeg kan da være enig i, at vi står her over for mange uafklarede spørgsmål, som det ville være godt at få klaret. Jeg tror ikke, det lykkes at få klarlagt hele feltet inden for et kort tidsrum, men jeg tror, vi kommer til at skabe muligheder for en række kortere uddannelser ved siden af de længere universitetsuddannelser. Det er det, der er tale om, når vi ser på bibliotekaruddannelsen, og jeg vil gerne have, at man har den betragtning med, når man i øvrigt overvejer alle de spørgsmål, der knytter sig til adgangsbe-grænsningen, at vi simpelt hen må have åbningsmuligheder.

Men det er klart, at hvis der ikke er et behov for de uddannelser, der er tale om, så

skal vi ikke gøre det. Jeg nærer ikke nogen bekymring i så henseende. Jeg mener, at der foreligger et tilstrækkelig stærkt grundlag for at sige, at her er virkelig behov for bibliotekarer, og jeg kan derfor ikke indvende noget som helst imod, at ministeren undersøger de økonomiske muligheder for oprettelse af en filial af Danmarks biblioteksskole i Ålborg. Hvorvidt han får held med sine undersøgelser, kan vi ikke vide noget om i dag; det er muligt, han ikke har fået held med sig, før vi samles igen i næste folketingsår.

Må jeg gentage det, jeg sagde ved første behandling, at i og med at jeg kan tilslutte mig tanken om filialer, ligger der ikke nogen stillingtagen til hele den måde, hvorpå vi indretter os senere hen. Vi må afvente det forslag, der kommer, og når det foreligger, kommer vi til at diskutere det meget vigtige integrations spørgsmål.

Må jeg sige til fru Ellen Strange Petersen, at når talen er om Ålborg, så er det min opfattelse, at vi før eller senere vil have i uddannelsescentre, der er bredere, og det vil sige, at det er rimeligt nok at antage, at et uddannelsescenter i Ålborg kommer til at omfatte en uddannelse, der svarer til den, der her er tale om.

Kristine Heltberg: Jeg vil ganske kort sige, at selv om jeg fuldstændig deler fru Merete Bjørn Hanssens bekymring for den kvindelige arbejdsreserve, der ikke er udnyttet tilstrækkeligt, og selv om også jeg er betænkelig ved, at man måske ved at anbringe filialen af biblioteksskolen i Ålborg på forhånd binder os fast til en bestemt løsning af biblioteksskoleproblemerne, for en masse spørgsmål er blevet klarlagt omkring universitetscentret o. lign., så vil jeg dog tro, at behovet for bibliotekarer i provinsen er så stort — specielt, som det blev nævnt her, i sammenligning med det forråd af bibliotekarer, der findes i Nordsjælland, som i alle henseender synes at være særdeles velforsynet — at det er rigtigt at tilslutte sig det foreliggende lovforslag, især hvis de undersøgelser, ministeren har lovet at foretage af de økonomiske og andre forhold, viser, at denne løsning virkelig kan gennemføres og bidrage til en forbedring af forholdene på dette område.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen): Jeg er i den heldige situation, at jeg kan takke alle ordførerne for deres bemærkninger her i dag.

Fru Ellen Strange Petersen har selvfølgelig ret i, at det er de økonomiske muligheder, som vi må undersøge, hvis vi skal starte afdelingen i Ålborg så hurtigt som muligt, den 1. januar. Det er nok rigtigt, at det, som hr. Lysholt Hansen sagde, må modsvares af besparelser på andre områder, hvor vi nu kan finde dem, eller tages af reserveverne. Jeg kunne ønske, at økonomi- og budgetministeren havde hørt de gode ønsker, der blev fremsat om at få denne afdeling i gang.

Jeg kan sige til fru Ellen Strange Petersen, at vi selvfølgelig er i stadig kontakt med undervisningsministeren om disse spørgsmål, også i forbindelse med hele lovrevisjonen, og at vi også er det, når det drejer sig om, hvordan uddannelsen bedst kan etableres i forbindelse med uddannelsescen-tret, om det nu måtte blive i Ålborg, hvad meget jo efterhånden tyder på.

Jeg vil gerne sige til fru Merete Bjørn Hanssen, at jeg tror ikke, der kan være tvivl om det akutte behov for bibliotekarer. Det er helt åbenbart, at der i provinsen og særlig i Jylland ikke findes det antal bibliotekarer, som der er brug for, hvis man skal yde befolkningen en rimelig service, og derfor tror jeg ikke, der er foregrebet noget som helst, som også hr. K. Helveg Petersen sagde det, ved at lave denne afdeling nu.

Prognoser er noget meget usikkert noget, som fru Merete Bjørn Hanssen også pegede på, og det må man huske, når der i betænkningen er udregnet den vældige personalestigning, der vil blive behov for på disse områder. Man har i prognosebetænkningen søgt at forlænge den øjeblikkelige udvikling, men der er jo ikke nogen, der siger, at vi skal fortsætte den efter en lineal.

Lovrevisionsudvalget har heller ikke uden videre lagt prognosebetænkningen til grund for sin indstilling om, at der snarest sker en udbygning med en afdeling med 100 studerende om året. I den indstilling, som har været lagt frem også for forudsetningsudvalget, giver lovrevisionsudvalget meget behersket et skøn over, hvad der kræves for at afhjælpe bibliotekarmangelen på kort sigt og ud fra de kendte forudsætninger. Det er klart, at når det er etableret, så må vi gå

videre og tage en række af de undersøgelser, som ikke er tilstrækkelige, op igen for at få problemet med den videre fremtid klarlagt, inden lovrevisjonen kommer til efteråret. Det er vi allerede i gang med.

Hele spørgsmålet om mellemteknikeruddannelsen for at bruge det udtryk, løses jo ikke på biblioteksområdet alene; det bliver et spørgsmål, som må tages op generelt på alle de forskellige uddannelsesområder.

Endelig vil jeg i forbindelse med uddannelsen nævne den, skal vi sige liberale grundregel, som hænger sammen med markeds-mekanismen. Den dag, der kommer et overskud af bibliotekarer, vil tilgangen til uddannelsen blive mindre. Der er en naturlig regulering af de forskellige uddannelser.

Jeg kan slutte med at sige, at vi er parat til i kulturministeriet at tage disse problemer op og få en yderligere udbygning af baggrundsmaterialet, sådan at vi har det hele parat, når vi kommer med revisionsfor-slaget i næste samling.

Lysholt Hansen: Jeg skal ikke knytte mange bemærkninger til, jeg vil bare lige have lov at sige, at man skal gøre sig klart, at disse prognoser har måske én fordel fremfor andre prognoser, nemlig at fejlmargenen er ikke ret stor. Det er en kendsgerning, at for nogle år siden lod Danmarks Biblioteksforening foretage en undersøgelse af arbejdsgangen i alle Danmarks biblioteker, en rationaliseringsundersøgelse, som i øvrigt kostede mange penge, og som blev lavet af et privat firma. På daværende tidspunkt var det sådan, at 66 pct. af alt arbejdet på et bibliotek blev udført af bibliotekarer. Undersøgelsen gav det resultat, at for at komme ned på det, det var rimeligt blev udført af folk med en uddannelse som bibliotekar, skulle man ned på, at 30 pct. af arbejdet skulle udføres af bibliotekarer, mens det øvrige arbejde skulle udføres af kontorassistenter og andre. Jeg kan sige, at allerede i dag er vi nede på — og det er det, betænkningen bygger på — at kun 30 pct. af arbejdet på et bibliotek udføres af folk med en bibliotekaruddannelse, altså en 4-årig uddannelse. Det vil sige, at fejlmargenen ikke er ret stor. Jeg tror personlig, men jeg er altså ene om at have den opfattelse, at der endnu kan være lidt at hente ved yderligere rationalisering, men det er ikke ret

[Lysholt Hansen.]

meget. Vi må nok gøre os klart, at denne prognose er nogenlunde dækkende, fordi vi er kommet ned på disse 30 pct., mens det resterende arbejde udføres af kontorpersonalet. Det er derfor, jeg lægger så megen vægt på, at vi kommer i gang. Jeg tror altså ikke, der er ret meget at hente ad rationaliseringens vej, for nu er der faktisk tilbage til bibliotekarerne kun den katalogiserende funktion og rådgivningen over for studerende og andre kunder på biblioteket — altså rent bibliotekararbejde. Alt det andet er pillet væk. Jeg tør ikke sige, om der skal være nogle frynser endnu, men jeg anser det for meget vigtigt, at man erkender, at der er ikke meget at hente ad rationaliseringens vej, så jeg tror ikke, der sker noget ved at starte.

Ellen Strange Petersen: Jeg forstod på ministeren, at han ikke har fundet de midler, der skal til for at starte filialen i Ålborg. Jeg vil gerne bede ministeren uddybe, hvad man så vil gøre.

Merete Bjørn Hanssen: Jeg kan bekræfte over for ministeren, at jeg deler den almindelige opfattelse af, at der er et akut behov.

Hvis jeg har forstået ministerens kommentarer til den problemstilling rigtigt, så forstår jeg, at i og med en oprettelse af en filial i Ålborg, har ministeren ikke taget endelig stilling til spørgsmålet om fri adgang og ikke taget endelig stilling til, om det skal være en varig institution, eller der er tale om en midlertidig afhjælpning af bibliotekarmangelen. Jeg ser sådan på det, at man jo også kunne løse det problem ved at fordele eleverne mellem Ålborg og København på en anden måde end den, vi kender i øjeblikket. Det var én måde at indrette sig efter de prognoser, som jeg da er ganske enig i og også redegjorde for er usikre, men som dog er de eneste hjælpemidler, vi har til at afgøre, hvad det er for en målsætning, vi begiver os ud i.

Jeg må stadig væk fastholde som mit synspunkt, navnlig når ministeren henviser til, at han eventuelt skal finde pengene på lovreserverne, som, så vidt jeg ved, allerede er brugt og mere endda, at jeg synes, der er så mange principielle problemer i denne sag, at det var rart, om det blev drøftet i forbin-

delse med den samlede bibliotekslovgivning, hvor vi kunne lave en langtidsplanlægning og gøre op med os selv, hvilket niveau vi ville lægge os på, og hvordan vi ville nå det. Jeg tror ikke, prognosen er særlig usikker, når den kan påstå, at vi med de nuværende uddannelsesmuligheder kan nå en 6½ pct.s stigning som gennemsnitlig vækstrate om året og perspektivplanen, som jeg har haft indtryk af vi alle sammen skulle blive forskrækket over, opererer med at forlænge de nuværende udviklingslinjer med en stigningstakt på 5 pct. om året.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiassen): Jeg skal gøre den bemærkning, at i forhold til prognoserne er det vel også nødvendigt at tage med ind, hvilken opgave bibliotekerne får i fremtiden, og vi må vel tro, at bibliotekernes opgave bliver udvidet ganske betydeligt i fremtiden i forhold til det, der er den traditionelle form for biblioteker, i forhold til, skal vi sige mange andre aktiviteter i de forskellige kommuner. Det er da i hvert fald et af de ønsker, jeg har, at man netop i bibliotekerne må kunne finde et samlingssted også for andre aktiviteter, der ligesom stråler ud fra centrum i biblioteket.

Så skal jeg kun gøre den bemærkning om de penge, der ikke er fundet endnu, at hvis det skulle ske, at vi ikke kan finde dem enten ved at tage besparelser andre steder eller ved at finde dem på reserverne, ja, så bliver de jo optaget på næste finanslov og kommer altså frem. Men det, der kan spares i år, er altså for så vidt kun en udskydelse på ganske få måneder, så der sker ikke den store ulykke ved at komme i gang allerede nu; det forandrer ikke noget i selve den økonomiske målsætning i øvrigt.

Jeg skal sige til fru Merete Bjørn Hanssen om den fri adgang: i det øjeblik vi opretter en afdeling med lærerkrafter, lokaler osv., der skulle kunne uddanne omkring 100 om året, ligger der jo i det, at der ikke kan være en fri adgang, som sprænger alle rammer. Men i øvrigt vil jeg sige om fri adgang, at det hænger jo sammen også med en mellemuddannelse, og det hænger sammen med alle uddannelser i landet; det er ikke noget, der kan løses principielt for et enkelt område, det er noget, der må tages op i en samlet bedømmelse af, hvordan man skal gøre det,

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

og jeg tror, at den midlertidige løsning, man kan tale om, bliver det ikke. Det bliver en uddannelse, som vi begynder her, og som vi altså har en mulighed for at kontrollere, og som vil kunne reguleres efterhånden som vi ser, hvordan prognoserne udvikler sig. Nu mener jeg, at perspektivplanen har mange fortrinlige sider, men en perspektivplan er det vel egentlig ikke, det er vel i og for sig en opgørelse over, hvad der skal gøres, hvis der ikke sker noget, og det er på grundlag af den opgørelse, der ligger, vi skal lave en perspektivplan. Det er altså det arbejde, vi skal gøre og forberede, inden vi kommer med lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning over forslag til lov om ændring af lov om Danmarks biblioteksskole.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

§ 1, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om uddannelse af maskinister og maskinmestre.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 198) findes i tidenden sp. 4748, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1079).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Undervisningsministeren (Knud Heinsen): Jeg vil gerne takke udvalget for et sagligt og omhyggeligt udvalgsarbejde, og fordi udvalget har forhandlet sig frem til enighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-10 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om valgmenigheder.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 166) findes i tidenden sp. 4315, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1067).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Falk Hansen: På samtlige partiets vegne kan jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse i uændret skikkelse, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke ministeren for det forslag, vi har fået; jeg tror, alle i udvalget er enige om, at det betyder, at der nu bringes klarhed og orden i valgmenighedernes forhold. Jeg vil også gerne sige, at vi fra udvalgsmedlemmernes side er tilfreds med, at ministeren, sådan som det kom til udtryk under samrådet, og sådan som vi har gjort bemærkning om det i betænkningen, er villig til fortsat at overveje valgmenighedernes økonomiske forhold.